

Oulun seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (MAL -sopimus) 2024-2035

Khall 21.10.2024 § 254
467/00.04.00/2023

Valmistelija

kunnanjohtaja Kimmo Hinno (p. 044-4970001):

Oulun kaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (MAL-sopimus) perustuu Hailuodon, Iin, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Oulun, Tyrnävän, Pohjois-Pohjanmaan liiton ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä. Sopimuksen tarkoituksena on vahvistaa kuntien keskinäistä sekä seudun ja valtion yhteistä sitoutumista seudun kehittämistä koskeviin tavoitteisiin ja niiden edellyttämiin toimenpiteisiin.

Sopimuksen toimenpiteillä luodaan edellytyksiä seudulle tarvetta vastaavalle monipuoliselle asuntotuotannolle ja liikennejärjestelmän ja maankäytön yhteensovittamiselle ja kehittämiselle. Sopimuksissa määritellään 12 vuoden tavoitela ja kehityspolku sekä konkreettiset toimenpiteet vuosille 2024–2027. Sopimus tarkistetaan eduskuntavaalikausittain.

Sopimuksen toteutumisen kannalta on tärkeää, että myös kuntien ja valtion muut kehittämistoimet tukevat sopimuksen tavoitteiden toteutumista. Kunnat varautuvat toiminnassaan ja talousarvioissaan tavoitteiden mukaiseen kehittämiseen ja rahoittamiseen.

Oulun seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL -sopimuksen neuvottelut on saavutettu päätökseen valtion ja Oulun seudun kuntien kanssa elokuussa. Talouspoliittinen ministeriövaliokunta on puoltanut 23.9.2024 MAL-sopimusten linjauksia. MAL-sopimuksissa valtio sitoutuu kaupunkiseutujen saavutettavuutta ja kestävää liikkumista edistäviin hankkeisiin yli 570 miljoonan euron rahoituksella. MAL- sopimukseen sisältyy myös tiehankkeita, joita rahoitetaan MAL-sopimukseen sisältyvän rahoituksen lisäksi lähes 300 miljoonalla eurolla. Valtion rahoitus Oulun seudun toimenpiteille on 49,02 miljoonaa euroa ja kunnat ovat sitoutuneet rahoittamaan 23,5 miljoonaa euroa.

Oulun seudun MAL-sopimuksen keskeiset toimenpiteet:

MAL-sopimuksessa suurin valtion rahoitus 24,5 miljoonaa euroa kohdistuu Oulun henkilöratapihan hankkeen toteuttamiseen. Oulun kaupungin osuudeksi toteutuksesta jää 8,9 miljoonaa euroa. Lisäksi sopimuksessa on linjattu, että Iin ja Limingan asemakeskuksia kehitetään 7,4 miljoonan euron rahoituksella, josta kuntien rahoitus osuus on 50 %.

Oulun seudun kunnat ovat neuvotteluissa korostaneet valtateiden suunnittelun edistämistä, koska Oulun seudun neljällä valtatiellä millään ei ole tiesuunnitelmia valmiina eikä näin ollen ole valtateiden investointivalmiutta. Oulun seudun MAL-sopimukseen sisältyy Valtatie 4 Iin ohikulkutien suunnittelun käynnistäminen, jota valtio rahoittaa 3 miljoonalla eurolla. Lisäksi sopimuskaudella käynnistetään Valtatie 20 Korvenkylä-Kiiminki-tiesuunnittelu, jota valtio rahoittaa 2,4 miljoonalla eurolla ja kaupunki 0,6 miljoonalla eurolla.

Oulun seutu saa henkilöliikennetukea 5,12 miljoonaa euroa valtiolta, joka kohdistuu seudulliseen linja-autoliikenteeseen ja sen kehittämiseen.

Aikaisempina sopimuskausina Oulun seudulle on kohdistunut hyvin kävelyn ja pyöräilyn rahoitusta. Tulevalla sopimuskaudella seuduille ei ole MAL-sopimuksen kautta korvamerkitty rahoitusta, vaan kävelyn ja pyöräilyn kehittämistoimenpiteet rahoitetaan Traficomien julkisen haun kautta.

Lisäksi sopimuksessa on varattu pienille kustannustehokkaille liikennehankkeille 20,6 miljoonaa euroa, josta 50 % rahoittaa valtio ja 50 % seudun kunnat. Näiden hankkeiden priorisointia tehdään parhaillaan ELY:n ja seudun kuntien toimesta.

Valtioneuvosto tekee periaatepäätöksellä loppuvuodesta 2024 ja tavoitteena on allekirjoittaa sopimukset joulukuussa 2024 valtion ja kaupunkiseutujen kanssa.

Esittelijä	kunnanjohtaja Kimmo Hinno
Päätösesitys	Kunnanhallitus esittää, että valtuusto hyväksyy Oulun seudun MAL-sopimuksen vuosille 2024-2035.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan esityksen.
